

Finanční zabezpečení očkování proti COVID-19

1. Úkol

1. Nakoupit očkovací látky z prostředků státního rozpočtu a následně je uhradit (refundovat) zdravotními pojišťovnami.
2. Uhradit očkování (aplikace očkovací látky) poskytovatelům zdravotních služeb.
3. Uhradit distribuci některých očkovacích látek.
4. Nakoupit komplementární materiál (jehly, stříkačky atd.).

2. Popis procesu

1. Očkovací látky jsou nakupovány výhradně z rozpočtu Ministerstva zdravotnictví ČR (MZ ČR), kterému také budou dodávky jednotlivých očkovacích látek ze strany dodavatele fakturovány. Za účelem průběžného financování budou zdravotní pojišťovny poskytovat Ministerstvu zdravotnictví na základě smlouvy zálohové platby, z nichž budou dodávky očkovacích látek distributorům hrazeny.
2. Podle zákona o veřejném zdravotním pojištění je očkovací látka proti COVID-19 pro pojištěnce hrazená a konečné náklady nese zdravotní pojišťovna, která na základě vykázané aplikace poskytovatelem zdravotních služeb uhradí MZ ČR každou spotřebovanou dávku.
3. Úhrada očkování je poskytovatelům zdravotních služeb hrazena z prostředků veřejného zdravotního pojištění:
 - zdravotní pojišťovny vytvořily unikátní výkony pro každou očkovací látku,
 - výše úhrady za tyto výkony je oproti běžnému výkonu aplikace očkovací látky navýšena,
 - bonifikován je rovněž dostatečný provoz OČM.
4. Distribuci u většiny očkovacích látek bude zajišťovat distributor vybraný zdravotními pojišťovnami na základě pověření MZ ČR. Výjimkou je pouze očkovací látka společnosti Pfizer/BioNTech, u níž distribuci do konkrétních míst v ČR zajišťuje sám výrobce.
5. Primární zásoby komplementárního materiálu, tzn. stříkaček, jehel, případně i ředění, zajišťují sami poskytovatelé zdravotních služeb. V případě, kdy na trhu nebude dostatek tohoto materiálu, budou využity alternativní způsoby zásobování.

3. Provedení

3.1. Záměr

Cílem procesu je nastavení finančních toků mezi zainteresovanými subjekty k zajištění nákupu očkovacích látek, komplementárního materiálu a zároveň úhrady očkování a distribuce z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

Vzhledem k tomu, že stát i zdravotní pojišťovny nakládají s veřejnými prostředky, je nezbytné, aby pro celý postup byl dán jednoznačný právní rámec prostřednictvím právních předpisů a na ně navazujících opatření a smluvních ujednání.

Celkové náklady jak na nákup očkovacích látek, tak na úhradu jednotlivých kroků z veřejného zdravotního pojištění, jsou velmi obtížně predikovatelné. Primárně se budou odvíjet od ceny a množství jednotlivých nakoupených očkovacích látek. V současné době nejsou známy základní

údaje a není ani jisté, že všechny očkovací látky, které byly předběžně objednány, budou schváleny European Medicines Agency (EMA) k používání. Celkovou úhradu za očkovací látky lze při 60% proočkovanosti očekávat v řádu jednotek miliard Kč. Obdobné pak mohou být náklady na samotnou aplikaci očkovací látky. Významně nižší (desítky až stovky milionů korun) budou náklady na úhradu distribuce očkovacích látek.

4. Klíčové úkoly

4.1. Nákup očkovacích látek a jejich následná úhrada státu z prostředků veřejného zdravotního pojištění

a) Stát prostřednictvím MZ ČR nakupuje očkovací látky od jednotlivých výrobců na základě rozhodnutí Komise C(2020) 4192 ze dne 18. června 2020 o schválení dohody s členskými státy o pořízení očkovacích látek proti COVID-19 jménem členských států a souvisejících postupech a zákona č. 569/2020 Sb., o distribuci léčivých přípravků obsahujících očkovací látku pro očkování proti onemocnění COVID-19, o náhradě újmy způsobené očkovaným osobám těmito léčivými přípravky a o změně zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 569/2020 Sb.“).

Za tím účelem jsou v první fázi využívány prostředky státního rozpočtu. Dosud bylo na základě usnesení vlády č. 992/20 a č. 1256/20 alokováno 1,925 mld. Kč na nákup očkovacích látek výrobců AstraZeneca, J&J a Pfizer/BioNTech. Tyto finance budou překlopeny do nároků z nespotřebovaných výdajů s účelem 203980056.

Na základě smlouvy mezi Ministerstvem zdravotnictví a zdravotními pojišťovnami dojde k nastavení zálohových plateb ze systému veřejného zdravotního pojištění, kterými budou následně financovány nákupy očkovacích látek od dalších výrobců. Platby ze strany MZ ČR za dodané očkovací látky probíhají průběžně na základě fakturace od výrobce (držitele registrace). Výrobce fakturuje vždy za reálně dodané dávky. Faktury budou hrazeny standardním postupem MZ ČR z rozpočtového oddělení ekonomicko- správního (OES).

Stav plnění: Průběžná realizace probíhá

Smlouva mezi MZ a zdravotními pojišťovnami ve fázi před dokončením – jedná se o periodicitě zálohových plateb

b) Zdravotní pojišťovny podle zákona č. 569/2020 Sb. hradí (refundují) MZ ČR očkovací látky na základě vykázaných výkonů aplikace očkovací látky.

Výše úhrady bude odpovídat pořizovací ceně od jednotlivých výrobců.

V případě spotřebování všech dávek očkovací látky a jejich řádného vykázaní poskytovateli zdravotních služeb zdravotními pojišťovnami by tak měla být podstatná část (nelze vyloučit znehodnocení v procesu distribuce či aplikace) vynaložených prostředků státního rozpočtu refundována z veřejného zdravotního pojištění.

V současné době jsou dokončovány rámcové smlouvy mezi MZ ČR a zdravotními pojišťovnami, k nimž budou následně formou příloh průběžně doplňovány jednotlivé očkovací látky včetně výše úhrady za spotřebované dávky. V rámci smlouvy bude vyřešena i periodicitu zálohových plateb ze strany zdravotních pojišťoven.

4.2. Úhrada výkonu aplikace očkovací látky proti COVID-19

Ze strany zdravotních pojišťoven bylo připraveno pět samostatných výkonů pro očkování proti COVID-19 a to vždy v závislosti na typu / výrobci očkovací látky.

Na základě vykázání příslušného výkonu bude aplikace očkovací látky poskytovateli zdravotních služeb uhrazena. Nebude nastaven odlišný typ výkonu pro aplikaci první a druhé dávky, jelikož je očkování vykazováno na rodné číslo pojištěnce a je tedy zřejmé, o jako dávku jde.

- 99930 – (VZP) - COVID-19 – OČKOVÁNÍ - BIONTECH/PFIZER
- 99931 - (VZP) - COVID-19 – OČKOVÁNÍ – MODERNA
- 99932 - (VZP) - COVID-19 – OČKOVÁNÍ – ASTRAZENECA
- 99933 - (VZP) - COVID-19 – OČKOVÁNÍ - JOHNSON & JOHNSON
- 99934 - (VZP) - COVID-19 – OČKOVÁNÍ – CUREVAC

Vzhledem k naprosté prioritě očkování proti COVID-19 počítají pojišťovny s vyšším ohodnocením výkonů (Předpokládaná kalkulace je ve výši cca 268,- Kč (oproti standardním 222,- Kč u očkování).

Dle ZP bude frekvence výkonů nastavena na hodnotu 2× za rok na rodné číslo (popř. jiné číslo pojištěnce), bez jakéhokoli omezení místa výkonu a bez nasmlouvání daného výkonu.

Očkování proti onemocnění COVID-19 bude prováděno v síti pracovišť smluvních poskytovatelů zdravotních služeb, a to¹:

- 1) **odb. 961** – očkovací místo COVID-19 I. typu
- 2) **odb. 962** – očkovací místo COVID-19 II. typu
- 3) poskytovateli v odbornosti **všeobecný praktický lékař (odb. 001) a praktický lékař pro děti a dorost (odb. 002)**

Úhrada výkonů očkování – platí pro všechny poskytovatele provádějící očkování:

- výkony vykazovány dle typu použité očkovací látky,
- výkony budou hrazeny mimo regulační mechanismy výkonově ve výši 267,52 Kč za uznaný výkon očkování,
- doporučená diagnóza pro vykazování výkonů je Z25.8 – Potřeba imunizace proti jiným určeným jednotlivým virovým nemocem,
- vykazování elektronicky, standardně na dokladu typu 01 nebo 05, ev. 06,
- v případě provádění očkování u smluvních poskytovatelů se zřízeným očkovacím místem (nově zavedené odb. 961 a odb. 962) budou výkony vykazovány výhradně pod IČP s touto odborností,
- v případě provádění očkování u smluvních poskytovatelů odb. všeobecný praktický lékař (odb. 001) a odb. praktický lékař pro děti a dorost (odb. 002) budou výkony vykazovány výhradně pod IČP s odb. 001/002.

Paušální denní úhrada očkovacímu místu

- paušální denní platba za provoz očkovacího místa odb. 961 ve výši 6 000,- Kč násobený koeficientem počtu pojištěnců VZP ČR v daném okrese za podmínky:
 - dodržení minimální provozní doby: 12 hodin denně, 7 dní v týdnu;
 - od 22. 12. 2020 do 30. 6. 2021 provedení minimálního počtu 45 tisíc výkonů očkování násobený koeficientem počtu pojištěnců v daném okrese.

¹ Podmínky zařazení do „nových“ odborností 961 a 962 budou konkretizovány v závislosti na vývoji situace a kapacitních potřebách očkování.

- paušální denní platba za provoz očkovacího místa odb. 962 ve výši 4 000,- Kč násobený koeficientem počtu pojištěnců VZP ČR v daném okrese za podmínky:
 - dodržení minimální provozní doby: 8 hodin denně, 5 dní v týdnu;
 - od 22. 12. 2020 do 30. 6. 2021 provedení minimálního počtu 30 tisíc výkonů očkování násobený koeficientem počtu pojištěnců v daném okrese.

Identický princip bude platit u všech zdravotních pojišťoven, s tím, že každá zveřejní ve svých organizačních opatřeních svůj konkrétní koeficient pojištěnců na trhu v daném okrese. Součet koeficientů jednotlivých zdravotních pojišťoven pro daný okres je vždy roven 1.

Stav plnění: Vydána příslušná organizační opatření zdravotních pojišťoven, na jejichž základě je možné výkony očkování vykazovat ve vztahu Comirnaty.

Organizační opatření lze měnit v závislosti na vývoji očkovací kampaně, nutnosti otevírat další očkovací místa, apod.

5. Úhrada distribuce očkovací látky

Jak předpokládá zákon č. 569/2020 Sb., s výjimkou očkovacích látek společnosti Pfizer/BioNTech, bude distribuce očkovacích látek svěřena distributorovi léčivých přípravků podle zákona o léčivech, a to na základě výběru provedeného zdravotními pojišťovnami.

Pro distribuci každé jednotlivé očkovací látky bude (pravděpodobně) provedeno samostatné výběrové řízení, zejména s ohledem na rozdílné skladovací a transportní podmínky.

V případě očkovací látky Moderna, která s velkou pravděpodobností bude dodána již v lednu, nelze využít standardní otevřené výběrové řízení. Naopak jsou splněny podmínky § 63 odst. 5 zákona o zadávání veřejných zakázek pro realizaci jednacího řízení bez uveřejnění. Nelze vyloučit, že obdobně bude v první fázi nezbytné postupovat i u dalších očkovacích látek dodaných v průběhu 1. pololetí roku 2021. To je mimo jiné způsobeno nedostatkem informací o jednotlivých očkovacích látkách, parametrech skladování i přepravy. Stejný postup se předpokládá u očkovací látky AstraZeneca, která bude pravděpodobně dostupná na konci ledna 2021.

Zdravotní pojišťovny následně přistoupí k výběru distributora v rámci otevřených výběrových řízení.

Je zcela nezbytné, aby distributor každé očkovací látky byl vybrán ještě před jejím dodáním výrobcem do ČR tak, aby bylo možné okamžitě distribuci zahájit. Distributor zároveň zvolí pro každou očkovací látku jeden sklad, do něžž bude dodána.

Stav plnění: Do čtvrtka 14. ledna potenciální distributoři podají nabídkovou cenu na zajištění distribuce očkovací látky Moderna

6. Zajištění komplementárního materiálu

Očkovací látky jsou, s výjimkou očkovacích látek CureVac, jejichž balení obsahuje stříkačku nutnou pro ředění koncentrátu, dodávány bez jakéhokoliv komplementárního materiálu, tj. bez stříkaček a jehel. S ohledem na formu balení je navíc nutné počítat s větším množstvím jehel a stříkaček pro provedení jednoho očkování, kdy je třeba počítat také s materiálem pro ředění dávek a jejich odběr z lahvičky obsahující až 10 dávek.

Primární zásoby komplementárního materiálu, tzn. stříkaček, jehel, případně i ředění, zajišťují sami poskytovatelé zdravotních služeb. V případě, kdy na trhu nebude dostatek tohoto materiálu, budou využity alternativní způsoby zásobování.

Usnesením vlády č. 1327/2020 byl schválen nákup komplementárního materiálu – jehel a stříkaček – pro zabezpečení očkování prostřednictvím mechanismu EU. V rámci centrálně řízených výběrových

řízení bylo ČR poptáno 1,8 mil. stříkaček s pevnou jehlou, 12 milionů stříkaček a 12 milionů jehel. Tendry na úrovni EU byly v prosinci 2020 ukončeny. Nyní probíhají jednání s vítězi jednotlivých tendrů o možnosti dodávek (jejich velikosti a času dodání). Takto nakoupený komplementární spotřební materiál bude majetkem MZ ČR pro případnou distribuci společně s očkovacími látkami.

Stejným usnesením vlády bylo uloženo Správě státních hmotných rezerv (SSHR) využít zbytkových financí, které byly SSHR přiděleny pro nákup materiálu spojeného s péčí o pacienty COVID-19 a k nákupu komplementárního materiálu – jehel, stříkaček a rozpustidla. SSHR provádí nákup postupně, tj. tak aby nedošlo k ohrožení klasických dodavatelských řetězců. Takto získané zásoby komplementárního materiálu budou využity pouze v případě akutního nedostatku komplementárního materiálu na očkovacích místech (OČM) tak, aby nebyl ohrožen průběh očkovací kampaně.

Stav plnění:

Probíhá vyjednávání s vítězi výběrových řízení. Pokud budou jednání úspěšná a výrobci splní své závazky, mohl by komplementární materiál do ČR dorazit v průběhu března 2021 a dále v pravidelných dávkách.

SSHR zajistilo dodávku 6 mil. injekčních stříkaček. Budou dodány do konce ledna 2021.

Na dodání dalšího materiálu (injekční stříkačky pro ředění, jehly pro ředění a jehly pro aplikaci) již SSHR uzavřelo kupní smlouvy.

7. Finanční zajištění personálu

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr je možné uzavírat standardní cestou, tj. podáním návrhu na jeho uzavření příslušným představeným odboru personálního (PER).

Rozpočet MZ ČR na položce 5021 (DPP/DPČ) nepočítá s dalším nárůstem dohod, z tohoto důvodu pokud vyvstane potřeba ve vztahu k zabezpečení procesu očkování uzavírat tyto dohody a bude nezbytné požádat o navýšení rozpočtu.

8. Další náklady

Náhrada újmy způsobené očkováním dle zákona č. 569/2020 Sb.